

SELECTEREN MET STAMBOEKPROGRAMMA ZOOEASY VOOR DE FOKKERIJ VAN DE NEDERLANDSE LANDGEIT

In dit document worden aanwijzingen gegeven hoe met het stamboekprogramma ZooEasy gezocht kan worden naar een geschikt dier om mee te fokken.

Dit document is een onderdeel van het cursusboek van de cursus Selecteren met een keurmeestersoog (SMEK) in het voorjaar van 2011 gehouden. Er wordt ingegaan op de vraag hoe het stamboekprogramma ZooEasy de fokker kan ondersteunen om zijn fokdoel te bereiken. Tijdens de cursus is hierover een korte demonstratie gegeven.

Het zal duidelijk zijn dat het bijna niet mogelijk is om een bok te vinden die alle onderdelen van het dier (of de kudde) kan verbeteren. De fokker dient daarom een keuze te maken tot één of enkele onderdelen van het dier die hij wil verbeteren en zijn zoektocht daarop richten.

Er zijn fokkers die een bok kiezen die op dat moment te koop of ter dekking wordt aangeboden. De fokker ziet een dier die hem aanstaat en wil daarvan gegevens zoeken.

Daarnaast zijn er fokkers die gericht op zoek gaan naar een bok die het best past voor hun geit (en kudde). De fokker zoekt dan naar bokken met bepaalde eigenschappen.

Gegevens zoeken van een dier die je aanstaat

Informatie over de dieren is te vinden in het menu Geiten. Dit menu is opgebouwd uit verschillende tabbladen waarvan Basisgegevens, Extra velden, Uitslagen en Bloedverwanten de belangrijkste zijn voor het verkrijgen van informatie over het dier. Daarnaast kun je in dit menu een stamboom van het dier opvragen.

Als je weet van welk dier je informatie wilt raadplegen kun je de naam invoeren in het zoekveld bij naam. Het programma geeft dan een lijst met alleen het gekozen dier. Als je uit de lijst een dier selecteert opent het tabblad Basisgegevens. De andere tabbladen worden dan ook zichtbaar. Op het tabblad Basisgegevens staan een aantal gegevens die voor de fokker van belang kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld kleur, de ouders en of het dier nog leeft.

De belangrijkste bron van informatie voor de fokkerij zijn de keuringsresultaten. De keuringsuitslagen van een dier zijn te vinden in het tabblad Uitslagen. Door een keuringuitslag te openen kan je zien hoe een dier op de hoofdonderdelen heeft gescoord. Als je wilt weten hoe een score van een onderdeel is opgebouwd kan dat in het tabblad van het betreffende onderdeel.

De twee meest recente keuringsuitslagen zijn ook te zien in het tabblad Extra velden. Daarin staat de score van de hoofdonderdelen. In Extra Velden kan men ook zien of een bok op de dekbokkenlijst staat.

Informatie over de afstammelingen van het dier kan je vinden via het tabblad Bloedverwanten. Door daar een nakomeling te selecteren komt men bij de basisgegevens van die nakomeling en kunnen de keuringsresultaten van dat dier opgevraagd worden.

Om bij de gegevens van de voorouders te komen kan de detailicoon van de ouders op de basisgegevens geopend worden. Een andere mogelijkheid is om de stamboom op te vragen.

Vanuit de stamboom zijn de detailgegevens van een voorouder op te vragen door de CTRL toets te gebruiken.

Bokken zoeken die voldoen aan bepaalde eigenschappen

Als je op zoek bent naar een bok die past bij jouw fokdoel kun je het best gebruik maken van de mogelijkheid van uitgebreid zoeken.

Hiermee kan gezocht worden naar informatie in de tabbladen Basisgegevens en Extra velden. Op basis van de ingevoerde voorwaarden in het zoekveld volgt een lijst met dieren die aan die voorwaarden voldoen. Als de lijst te lang is kunnen voorwaarden toegevoegd worden.

De zoekmogelijkheden in een zoekveld zijn nog beperkt. Bij sommige zoekvelden is het mogelijk om te zoeken binnen een bepaalde range zoals bij inteelt of leeftijd. In andere zoekvelden kan de voorwaarde slechts aan één waarde voldoen. Een zoekopdracht zoals bijvoorbeeld; zoek alle dieren met een totaal punten tussen 85 en 90 punten is daardoor nog niet mogelijk.

Je kunt zoeken door in meerdere zoekvelden een waarde in te vullen. Met de knop “Toon zoekresulta(t)en)” activeer je de zoekopdracht. Als je alleen in het zoekveld van kleur GRBO kiest zal het programma jou een lijst geven met alle grijsbonte dieren in het bestand. Dit is een hele lijst die je natuurlijk wilt beperken. Het aantal dieren dat voldoet aan de opgegeven voorwaarden is te zien door “Aantal zoekresultaten” aan te vinken. Naast kleur GRBO zou je dan ook nog kunnen selecteren op alleen dieren die op de dekbokkenlijst staan (door in het zoekveld Dekbok bij extra velden de waarde JA te kiezen) en bijvoorbeeld dat het dier nakomelingen heeft (waarde in zoekveld Nakomelingen is JA). Het programma geeft dan een lijst met alle grijsbonte bokken die op de dekbokkenlijst staan en die nakomelingen hebben. Het programma bewaart de ingevoerde voorwaarden en kun je dus steeds aanvullen. Als je een geheel nieuwe zoekopdracht wilt beginnen moet je eerst “Opnieuw zoeken” doen, alle zoekvelden worden dan leeggemaakt.

Als je gebruik maakt van een truc is het mogelijk om op enkele onderdelen in de keuringsuitslag te zoeken. Hierna wordt uitgelegd hoe dit werkt. Zoals eerder genoemd zijn de twee meest recente keuringsuitslagen terug te vinden in het tabblad Extra velden. In het veld keuring 1 staat de inhoud van de meest recente keuring, in veld keuring 2 het resultaat van de keuring daarvoor. De opbouw van de keuringsuitslag bij extra velden ziet er als volgt uit: 2006: 7,4,6,5,6,9,5,6,30,78. 66 cm (keuringjaar: kop, hals,..andere onderdelen,..totaal. hoogte in cm. De cijferreeks heeft een vaste volgorde en bevat enkele tekens waar we bij het zoeken gebruik van kunnen maken. Achter het keuringjaar staat altijd een dubbele punt, achter het totaal altijd een punt en achter de hoogte altijd cm.

Als je zoekt in keuringsuitslagen moet je altijd gebruik maken van de joker *.

Als je alleen een 6 invoert in zoekveld keuring 1 dan krijg je geen resultaat omdat geen enkele keuringsuitslag slechts bestaat uit één 6. Daarom moet je, als je zoekt naar de waarde 6 *6* opgeven. Daarmee komen alle dieren te voorschijn die op enig onderdeel een 6 in deze reeks hebben. De 6 kan horen bij een van de onderdelen maar kan ook in het jaar zitten, of in het totaal of in de hoogte. Dat is natuurlijk niet handig.

Met behulp van de dubbele punt kan een selectie gemaakt worden naar de resultaten op kop. De beoordeling van de kop komt namelijk als eerste na de dubbele punt achter het jaartal. Als je alle bokken zoekt die een 7 op de kop hebben vul je *: 7,* in het zoekveld keuring 1. Het programma zoekt dan alle dieren die in de keuringsuitslag : 7, hebben staan.

Als je een grote bok zoekt kun je gebruik maken van de cm van de hoogte. Dan vul je in *85 cm. Dan komen alle dieren te voorschijn die bij hun laatste keuring een hoogte van 85 cm hadden. Zou je alleen *85* invullen dan komen ook alle dieren die 85 punten op totaal hebben gescoord of zijn gekeurd in 1985.

Wil je alle dieren zien die, in plaats van 85 cm hoog zijn, 85 punten op totaal hebben dan vul je *85.* in. Je maakt dan gebruik van de punt achter het totaal.

Voor de benen kun je gebruik maken van 2 jokers en de komma's voor en achter het resultaat van benen. Als je dan invult *,9,* krijg je een lijst met alle dieren die 9 punten hebben gescoord op benen bij hun laatste keuring (op het onderdeel kop na kan op andere onderdelen niet hoger dan een 7 worden gescoord). Vul je *9* in dan komen in de lijst ook alle dieren met een 9 op de kop of een 9 in totaal, een 9 in hoogte of een 9 in het keuringjaar.

Fokkers met enige kennis van het computerprogramma Excel kunnen de keuringsuitslagen met behulp van Exporteren in het menu Verslagen in een Excel tabel naar hun computer downloaden. In deze tabel kunnen zij dan de gegevens naar eigen wens bewerken, sorteren en zo zoeken naar een geschikte bok.

In de handleiding voor ZooEasy, te vinden op de site van de LFNL, staat meer informatie over zoekmogelijkheden in ZooEasy.

Om te beoordelen hoe verwant de bok aan je eigen geiten is kun je in het menu Dekkingen een proefdekking maken tussen de gevonden bok en je geit. Daarmee kan het verwantschapspercentage en de inteeltcoëfficiënt van de nakomeling berekend worden.